

provedli potřebné opravy dotčeného bytu a počátkem listopadu 1935 se do něho nastěhovali, avšak výslovně bez úplaty do konce roku 1935. Teprve poté žádal žalobce žalovanou o vydání klíčů k uvedenému bytu. Ježto tomu žalovaná nevyhověla a žalobci odepřela dovoliti, aby žalobce najatých místností užíval do 31. prosince 1935, domáhá se žalobce na žalované vrácení nájemného za měsíce listopad a prosinec 1935. Žalobě vyhověly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

důvodů:

Co do právního posouzení věci není tu podmínek § 1107 obč. zák., neboť nelze spatřovati překážku ve smyslu řečeného zákonného ustanovení v tom, že žalobce vypověděl nájemní smlouvu ještě před tím, než se do bytu nastěhoval, protože se byt jeho manželce nelíbil. Ani podle §§ 921 nebo 1168 obč. zák. nelze posuzovati případ, o nějž jde, ježto k odstoupení od smlouvy nedošlo a předpis § 1168 obč. zák. jest omezen na smlouvy o dílo.

Žalobcův nárok jest však odůvodněn podle všeobecných předpisů o náhradě škody (§§ 1294, 1295 obč. zák.). Podle zjištění nižších soudů nechtěla žalovaná zrušiti nájemní smlouvu se žalobcem sjednanou, takže žalobce byl nucen vypověděti smlouvu čtvrtletně v říjnovém termínu 1935 a zaplatiti nájemné připadající na toto čtvrtletí (od 1. října 1935 do 31. prosince 1935). Podle § 1090 obč. zák. nabyt tím žalobce nároku na užívání najatého bytu do 31. prosince 1935 a toho nároku nepozbyl tím, že se do najatého bytu nenastěhoval. Dotčenému nároku žalobcovu odpovídal závazek žalované přenechati žalobci najatý byt k užívání po dobu, za kterou nájemné zaplatil (§§ 1094, 1096 obč. zák.). Ten smluvní závazek porušila žalovaná tím, že přenechala užívání bytu, jež příslušelo v té době ještě žalobci, počínaje dnem 1. listopadu 1935, bez jeho svolení novému nájemníkovi; ježto jde o náhradu škody, kterou utrpěl žalobce, nemá významu, že žalovaná sama neobdržela od nového nájemníka nájemné za měsíc listopad a prosinec.

Pro uvedené porušení smluvní povinnosti, v jehož příčině se podle § 1298 obč. zák. nezprostila viny, jest žalovaná povinna nahraditi žalobci podle § 1323 obč. zák. škodu v penězích. Přisoudily-li nižší soudy žalobci částku nájemného připadající na měsíc listopadu a prosinec 1935, v nichž žalovaná přenechala byt, jehož užívání příslušelo žalobci, novému nájemníkovi, lze v této částce spatřovati odškodné podle stavu věci přiměřené (§ 273 c. ř. s.).

Čís. 16708.

Zmocněnec, který převzal vůči zaměstnanci závazek (příkaz), že podá za něho přihlášku o zvýšení dávek pensijního pojištění podle zák.

č. 125/1931 Sb. z. a n., odpovídá podle § 1012 obč. zák. za škodu vzniklou zmocniteli nesplněním příkazu.

(Rozh. ze dne 15. února 1938, Rv I 2762/36.)

Srov. č. 14631 Sb. n. s.

Žalobce, který byl od 1. ledna 1898 až do konce roku 1932 zaměstnán jako šafář na panství C. v P. a od 1. ledna 1919 podléhal pojištění u Všeobecného pensijního ústavu v P. a byl též skutečně od té doby pojištěn, domáhá se na žalovaném správci uvedeného panství placení důchodu 164 Kč 29 h měsíčně, počínaje od 1. dubna 1933, z důvodu náhrady škody, ježto žalovaný opominul splniti převzatý slib, že včas (do 30. června 1932) ohlásí žalobcovu nepojištěnou služební dobu 21 let k započítání podle zák. č. 125/1931 Sb. z. a n., ač žalobce na jeho dotaz opětovně ubezpečil, že tak učinil. Proti žalobě namítl žalovaný co do důvodu zážalovaného nároku jen, že není pasivně oprávněn k žalobě, ježto žalobce byl sám povinen zaslati potřebnou přihlášku všeobecnému pensijnímu ústavu, že žalobce nepodepsal přihlášku, takže by žalovaný bez žalobcova podpisu ani sám nemohl zaslati přihlášku onomu ústavu, a že nepřevzal povinnost včas zaslati příslušnou přihlášku za žalobce. Nižší soudy uznaly co do částky 152 Kč měsíčně podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Žalovaný převzal závazek podati za žalobce přihlášku k pensijnímu pojištění. Tomu závazku žalovaný podle zjištění prvního soudu nedostál a opominul učiniti přihlášku, ač se ho žalobce několikrát před uplynutím lhůty k podání přihlášky dotazoval, zda přihlášku již dostal. Žalovaný si byl vědom důležitosti věci a na dotazy žalobce ujistil v té příčině, že tak učinil, a tvrdil, že vše je v pořádku. Když přes to závazku svému nedostál, jest tu opominutí, které je důvodem k náhradě škody (§ 1294 obč. zák.). O náhodu nejde. Spoluzavinění žalobcovo nebylo v prvé stolici namítáno a nelze je také v ničem shledávati. Žalobce se mohl spolehnouti na svého představeného, kterým žalovaným byl. U žalovaného jde o hrubé zavinění a nápadnou nedbalost a je proto povinen dáti žalobci plné dostiučinění (§ 1324 obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nároky na započtení poloviny nepojištěné doby podle zákona č. 125/1931 Sb. z. a n. musí uplatniti pojištěnec sám. Bylo však nižšími soudy zjištěno, že žalovaný převzal závazek podati za žalobce přihlášku tu k pensijnímu pojištění. Podle toho došlo tedy mezi nimi k smlouvě zmocňovací (k příkazu) podle §§ 1002 a násl. obč. zák. a žalovaný jest podle § 1012 obč. zák. — nikoliv jako úředník zaměstnavatele —, povinen nahraditi zmocniteli (žalobci) škodu, kterou způsobil svým zaviněním.

Nehledíc k tomu, že spoluzavinění žalobcovo nebylo za řízení v první stolici namítáno, takže tu jde o novotu v dovolacím řízení nedovolenou (§§ 482, odst. 2, a 504, odst. 2 c. ř. s.), nebyla by námitka ta ani důvodná, když žalovaný nesplnil převzatý smluvní závazek.

Čís. 16709.

Lze vésti exekuci zabavením pohledávky, jež přísluší státu proti poštovní spořitelně na jeho účtě.

(Rozh. ze dne 16. února 1938, R I 1517/37.)

Československý stát (železniční správa) byl pravoplatně odsouzen zaplatiti Karle N. 2.461 Kč 70 h s přísl. Přes to však, že byla finanční prokuratura v P. dopisem z 18. června 1937 vyzvána, aby do 24. června 1937 onu pohledávku zaplatila, nevyhověla výzvě k zaplacení. Navrhla proto vymáhající věřitelka Karla N., aby jí byla povolena exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávky příslušející povinnému Československému státu, a to krajskému soudu v L. proti poštovní spořitelna v Praze, č. š. 40133 na běžném účtě více nebo méně 5.000 Kč. Soud první stolice vyhověl návrhu. Rekursní soud zamítl exekuční návrh.

Nejvyšší soud obnovil usnesení soudu první stolice.

Důvody:

Jde o vymození vykonatelné peněžitě pohledávky proti státu zabavením pohledávky příslušící státu proti poštovní spořitelně.

Podle ustálené judikatury nejvyššího soudu (srov. č. 568, 1294, 2931, 1344, 5180, 7716, 13840 Sb. n. s.) nelze proti státu k vymození peněžních pohledávek vésti exekuci dříve, dokud vymáhající věřitel nežádal příslušné úřady o příkázání a výplatu dlužné částky, ledaže by mu příslušné státní orgány odepřely likvidaci nebo výplatu jeho pohledávky. Nejvyšší soud nemá důvodu, aby se v souzeném případě odchýlil od dosavadní judikatury v tom směru, a odkazuje proto na bližší odůvodnění v uvedených rozhodnutích. Vymáhající věřitelka v návrhu na povolení exekuce uvedla, že se obrátila na finanční prokuraturu o výplatu své útratové pohledávky nejdéle do 24. června 1937 a zaslala ji složenku. Nezaplatila-li finanční prokuratura ve lhůtě takto určené vykonatelnou pohledávku, ač byla podle § 18 služební instrukce pro finanční prokuratury vlád. nař. č. 82/1936 Sb. z. a n. úřadem příslušným k výplatě, nelze tomu rozuměti jinak, nežli že zaplacení odepřela, jak bylo blíže vyloženo v rozhodnutí č. 13840 Sb. n. s.

K vyvrácení právního názoru rekursního soudu, že tu jde vpravdě jen o různé pokladny téže právnické osoby (eráru), mezi kterými ne-